

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ-ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ 1^{ΟΥ} ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΓΕΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «ΜΑΝΟΛΗΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ» (19-10-2018)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ «ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΩΝΤΑΣ “ΤΑ ΧΤΑΠΟΔΑΚΙΑ” ΤΟΥ Μ. ΚΑΡΑΓΑΤΣΗ»

Αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, καλησπέρα σας!

Έμπνευση και πηγές για το συγκεκριμένο σενάριο, το οποίο υλοποιήθηκε τον Μάιο του 2018 σε ομάδα μαθητών/-τριών της Β΄ Λυκείου στο πλαίσιο των δημιουργικών εργασιών, υπήρξαν:

- Το σεμινάριο του Τάκη Τζαμαργιά «Η δραματοποίηση ως κύριος πόλος της θεατρικής αγωγής» (2/3/2018, φορέας διοργάνωσης: Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση)
- Η παλαιότερη εμπειρία μου από προγράμματα θεατροπαιδαγωγικής αγωγής
- Κάποια βιβλιογραφία, όπως:
- Άβρα Αυδή, Μελίνα Χατζηγεωργίου, *Η τέχνη του Δράματος στην εκπαίδευση*, Αθήνα, 2007, Μεταίχμιο
- Νίκος Γκόβας, *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο*, Αθήνα, 2003, Μεταίχμιο
- Λάκης Κουρετζής, *Το θεατρικό παιχνίδι*, Αθήνα, 1991, Καστανιώτης
- J. Neelands, T.Goode, *Structuring Drama Work*, Cambridge 2000, Cambridge University Press
- *Τα πρακτικά από τις διεθνείς Συνδιασκέψεις του Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση*

Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο γίνεται επιλεκτική χρήση τεχνικών του Εκπαιδευτικού Δράματος και δεν αποτελεί ολοκληρωμένο σενάριο Εκπαιδευτικού Δράματος. Εξάλλου, αυτό αποτελεί συνδυασμό τεχνικών εκπαιδευτικού δράματος με άλλες τεχνικές δραματοποίησης, πιο κειμενοκεντρικές.

Θα ξεκινήσουμε θέτοντας κάποια βασικά ερωτήματα:

Α. Γιατί προσέγγιση κειμένου με τεχνικές του Εκπαιδευτικού Δράματος και γιατί δραματοποίηση;

Γιατί έχει γίνει πια κοινός τόπος:

- η ανάγκη για βιωματική και ενεργητική μάθηση, για μαθητοκεντρική διδασκαλία, για ελεύθερη έκφραση των μαθητών, για δημιουργικό σχολείο. Οι τεχνικές του Εκπαιδευτικού Δράματος δίνουν στους μαθητές τη

δυνατότητα να μπουν σε ρόλο, να βιώσουν στο α' ενικό και στο εδώ και τώρα τα γεγονότα και ταυτόχρονα, ή μάλλον αμέσως μετά, να αναστοχαστούν πάνω σε αυτά, να συζητήσουν, να μπουν στη θέση άλλων προσώπων και άλλων καταστάσεων, προσεγγίζοντας έτσι τα γεγονότα, τις καταστάσεις, τα πρόσωπα πολυπρισματικά. Η προσέγγιση κειμένου με τεχνικές του Εκπαιδευτικού Δράματος και θεατρικές τεχνικές και η δραματοποίηση εντέλει (χωρίς να είναι η παράσταση η αναγκαία κατάληξη της διαδικασίας) αποτελεί ένα σοβαρό παιχνίδι, που προσφέρει την ίδια στιγμή τη συγκίνηση του βιώματος και την ασφάλεια της απόστασης από αυτό. Ζητά από τους μαθητές, βέβαια, να ενεργοποιήσουν πολλές δυνάμεις τους, σωματικές, πνευματικές, ψυχικές, καθώς στηρίζεται **στη δράση** (συχνά σηκωνόμαστε από τις καρέκλες και καλούμαστε να ετοιμάσουμε μια δραστηριότητα), **στη φαντασία** (συχνά καλούμαστε να μπορούμε σε ρόλο ή να φανταστούμε τον άλλο σε ρόλο), **στην κριτική προσέγγιση των δρώντων** (συζήτηση-αναστοχασμός της δράσης). Αυτή η ενεργοποίηση όμως έχω την αίσθηση ότι είναι μια ευχάριστη εναλλαγή μετά την πολύωρη καθήλωση στο θρανίο και γίνεται ακόμη πιο αποδεκτή, όταν συντελεί στην αυτογνωσία και την ανθρωπογνωσία, μια ανάγκη έμφυτη σε αυτή την ηλικία.

Β. Γιατί, λοιπόν, «Τα χταποδάκια»; Γιατί έχει γίνει πια κοινός τόπος η ανάγκη για σύνδεση του σχολείου με την κοινωνία, για διερεύνηση κοινωνικών θεμάτων μέσα σε αυτό, για ευαισθητοποίηση. Και δεν πρέπει να μείνουν οι στόχοι αυτοί κενό γράμμα σε μια εποχή που βρίθει κοινωνικών προβλημάτων, τα οποία βοούν όχι μόνο στις οθόνες μας –θάνατοι από ξυλοδαρμό και βίαιες συγκρούσεις σε γειτονιές των πόλεών μας-αλλά και δίπλα μας μερικές φορές. Το σχολείο όμως πρέπει να συνδεθεί με την κοινωνία –κυρίως-σε μια εποχή που η «πραγματικότητα» του διαδικτύου είναι πολύ πιο ζωντανή και ελκυστική για τους μαθητές μας από την πραγματικότητα του ίδιου του σχολείου, πολεμά ανελέητα θα έλεγε κανείς το νόημα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πρέπει να βρούμε τρόπους να γίνουμε πιο αληθινοί από το διαδίκτυο στην επιλογή του εκπαιδευτικού υλικού και πιο ανταγωνιστικοί στην διαπραγμάτευσή του.

Συγκεκριμένα, λοιπόν, «Τα χταποδάκια»:

- Είναι ένα από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β' Λυκείου, εντάσσεται εύκολα στο τυπικό σχολικό πρόγραμμα, αλλά δίνει τη δυνατότητα για αξιοποίησή του και στο άτυπο, με τη δημιουργία, για παράδειγμα, μιας θεατρικής παράστασης.
- Θέτει ένα ζήτημα ιδιαίτερα ευαίσθητο και πάντα, δυστυχώς, επίκαιρο τόσο μέσα όσο και έξω από το σχολείο, το θέμα του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο ήρωας του διηγήματος, ο Παναγιωτάκης, ένας παρίας

της κοινωνίας, βιώνει έντονα την κοινωνική απομόνωση και τη μοναξιά που αυτή συνεπάγεται και στην προσπάθειά του να ξεφύγει από αυτήν, στην εκδήλωση αυτής της στέρησης, γίνεται δυσάρεστος, πιεστικός, ακόμη κι εκνευριστικός. Το διήγημα δίνει ερεθίσματα για πολυπρισματική προσέγγιση των αιτίων της κατάστασης του Παναγιωτάκη και για γόνιμη συζήτηση με τους μαθητές πάνω σε αυτά, κατά την οποία γίνεται φανερό ότι αρνητικά κοινωνικά φαινόμενα και καταστάσεις δεν είναι ποτέ μονοδιάστατα. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι το διήγημα, πέρα από τις ευθύνες του Παναγιωτάκη για την κατάστασή του, θέτει ευθέως το ερώτημα του τι κάνω εγώ, ως θεατής, ως συγγενής, ως γείτονας, ως συνομιλητής του Παναγιωτάκη και κάθε Παναγιωτάκη. Μας θέτει ενώπιον των ευθυνών μας κι αφήνει πολύ χώρο για εναλλακτικές στάσεις και δράσεις, για δοκιμή και λάθος στις αντιδράσεις μας απέναντι στον δυσάρεστο, στον διαφορετικό, σε αυτόν που καταστρέφει τη βιτρίνα του αγγελικού μας κόσμου. Και αυτή η δυνατότητα είναι πάντα ένα από τα ζητούμενα στο Εκπαιδευτικό Δράμα και στο θέατρο.

- Ένας τρίτος λόγος που «Τα χταποδάκια» είναι από τα πλέον κατάλληλα κείμενα στη σχολική ύλη για προσέγγιση με τα εργαλεία του εκπαιδευτικού δράματος και για δραματοποίηση είναι η δυνατή ρεαλιστική του γλώσσα και η ρεαλιστική απεικόνιση του τόπου, του χρόνου, των σχέσεων μέσα στο διήγημα. Ο ρεαλισμός αυτός κάνει σχεδόν περιττή τη χρήση πραγματικών αντικειμένων για δημιουργία θεατρικής ψευδαίσθησης .

Παρακινημένη από τα παραπάνω, αποφάσισα να αξιοποιήσω το πλαίσιο των δημιουργικών εργασιών σε μια προσπάθεια δραματοποίησης του συγκεκριμένου διηγήματος του Μ.Καραγάτση.

A. Ξεκινήσαμε τη συνάντηση με τους μαθητές με **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ** που στόχο είχαν όχι μόνο να ενεργοποιήσουν τους μαθητές και να τους εισάγουν σε μια διάθεση παιχνιδιού, εξάπτοντας ταυτόχρονα τη φαντασία τους, αλλά και να θέσουν εκ προοιμίου το βασικό θέμα του σεναρίου, εν προκειμένω το θέμα της κοινωνικής θέσης, του status, της ύπαρξης «ισχυρών» και «αδυνάτων» σε όλες τις ομάδες και του πώς αυτό επηρεάζει τη συμπεριφορά όλων των συμμετεχόντων σε ομάδα ανάλογα με τη θέση τους σε αυτήν.

α. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ : -φρουτοσαλάτα, ασπίδα-βόμβα, περπατήματα στον χώρο-ΣΤΟΠ-«Πού είσαι;»-«Γιατί σταμάτησες;»

β. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ STATUS: i. γράφω σε stickers αριθμούς και τα κολλάω στο μέτωπο των παιδιών, έτσι ώστε να μην ξέρουν τον δικό τους αριθμό αλλά μόνο των άλλων. «Κινηθείτε στον χώρο και εκδηλώστε θαυμασμό, κολακεία, αποδοχή, εκτίμηση,

περιφρόνηση, απόρριψη, εχθρότητα κλπ ανάλογα με τον αριθμό του απέναντί σας». Η κλίμακα των αριθμών είναι κατιούσα: οι πιο ισχυροί κοινωνικά έχουν μεγαλύτερους αριθμούς, οι πιο αδύναμοι μικρότερους.

ii. Μπείτε σε μια γραμμή ανάλογα με το ποιος αριθμός νομίζετε πως είστε.

iii. Συζήτηση στην ολομέλεια: «Πώς ένιωσες, όταν...».

Οι μαθητές εδώ μίλησαν για περίεργο αίσθημα ανωτερότητας, όταν τύχαιναν υψηλό κοινωνικό status, και δυσάρεστο αίσθημα μειονεξίας και απομόνωσης, όταν τύχαιναν χαμηλό, ακόμη και γνωρίζοντας ότι ήταν μόνο ένα παιχνίδι.

Β. Στη συνέχεια περάσαμε σε μια ΠΡΩΤΗ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ. Η δραστηριότητα έγινε σε ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ (ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΟΥ ΚΡΑΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ). Οι οδηγίες εδώ ήταν:

α. Αναζητήστε το κείμενο «Τα χταποδάκια» του Μ. Καραγάτση στο digitalschool.gr και χωρίστε το σε σκηνικές ενότητες, έτσι ώστε να υπάρχει κάποια αυτοτέλεια σε αυτές.

β. Δώστε τίτλο στις ενότητές σας.

γ. Γράψτε μια σύντομη περίληψη της δράσης κάθε ενότητας (σε Ενεστώτα χρόνο, χωρίς λεκτικά ρήματα και πλαγιασμένο λόγο, δηλώνοντας τον χρόνο, τον χώρο, τις ενέργειες των προσώπων χωρίς σχόλια).

ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ: Κάθε ομάδα ανακοινώνει τα αποτελέσματά της- συζήτηση- συμφωνία για κοινό χωρισμό σκηνών. Καταιγισμός ιδεών για τα κυρίαρχα θέματα κάθε ενότητας.

Έτσι γίνεται η πρώτη προσπέλαση του κειμένου από τους μαθητές, με στοχοθετημένο όμως τρόπο, καθώς αναδεικνύονται α) τα βασικά θέματα του διηγήματος, που θα αποτελέσουν και τους άξονες της δραματοποίησης, θα καθορίσουν την οπτική γωνία και τα πρόσωπα σε αυτήν, β) οι βασικές σκηνές της δραματοποίησης που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διασκευή του διηγήματος σε θεατρικό κείμενο.

Οι μαθητές στο σημείο αυτό ανέδειξαν στο κείμενο θέματα όπως μοναξιά, κοινωνικός αποκλεισμός, ανάγκη για επικοινωνία, ενόχληση από τη διαφορετικότητα, ευγένεια και αδιακρισία, αυτοσυγκράτηση, ανθρωπιά, εύκολη απόρριψη και βαθιά κατανόηση του άλλου κλπ.

Γ. Στο τρίτο στάδιο της προσέγγισής μας με τίτλο «**ΕΜΒΑΘΥΝΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ, ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ**», οι μαθητές δούλεψαν και πάλι **ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ** και με τις ακόλουθες οδηγίες:

α. Δημιουργήστε ΠΑΓΩΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ με αφορμή είτε κάποια από τα κυρίαρχα θέματα, είτε δυο-τρεις σημαντικές για εσάς λέξεις της κάθε ενότητας. Παρουσιάζουμε στην ολομέλεια, οι άλλοι δίνουν τίτλο στην παγωμένη εικόνα μας. Κάθε ομάδα παρουσιάζει με τη σειρά της.

β. Ετοιμάστε έναν λεκτικό ή σωματικό ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟ με αφορμή κάποιο από τα κυρίαρχα θέματα (π.χ. μοναξιά και αναζήτηση παρέας, ενόχληση από τον παρείσακτο, θυμός κλπ). Προετοιμασία-πρόβα-παρουσίαση των ομάδων στην ολομέλεια.

[ΠΡΟΣΟΧΗ! Ο αυτοσχεδιασμός δεν χρειάζεται-ή μάλλον δεν πρέπει- να παρουσιάζει πρόσωπα του συγκεκριμένου διηγήματος. Στόχος είναι να μπούμε στη θέση των προσώπων σε παρόμοιες καταστάσεις. Ενεργοποιήστε τη φαντασία σας!]

γ. Παρουσίαση αυτοσχεδιασμού-ΣΤΟΠ! –ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΣΚΕΨΗΣ (Ο εμπυχωτής πλησιάζει τα πρόσωπα και αγγίζοντάς τα απαλά ρωτάει: «Τι σκέφτεσαι;», «Πώς αισθάνεσαι;». Ίσως κινείται από τα πρόσωπα με το πιο ισχυρό status στο πιο αδύναμο.

δ. Αλλάξτε τώρα οπτική γωνία. Φτιάξτε έναν καινούριο ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟ που να οδηγεί στο αντίθετο αποτέλεσμα (π.χ. Σύγκρουση → συμφιλίωση, συμφιλίωση → σύγκρουση) ή να δείχνει την κατάσταση από άλλη σκοπιά.

ε. Ο «πρωταγωνιστής» κάθε αυτοσχεδιασμού κάθεται στην ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΡΕΚΛΑ, ενώ οι άλλοι του κάνουν ερωτήσεις σχετικά με τα κίνητρα, τα συναισθήματα, τις αποφάσεις του.

στ. Συζητήστε στην ολομέλεια πώς νιώσατε μέσα στον ρόλο, ποιον ρόλο δεν θα θέλατε να έχετε στη ζωή σας, τι θα μπορούσε να αλλάξει για να έχουμε πιο αποτελεσματική επικοινωνία κλπ.

Οι παραπάνω τεχνικές (Παγωμένη εικόνα, Αυτοσχεδιασμός, Ανίχνευση Σκέψης, Ανακριτική Καρέκλα, Αναστοχασμός) αλλά και άλλες με τις οποίες μπορεί να εμπλουτισθεί το σενάριο (Διάδρομος της Συνείδησης, Ρόλος σε τοίχο, Δημιουργία Συλλογικού Χαρακτήρα κλπ), σκοπό έχουν να εμβαθύνουμε μέσω αυτών στα θέματα, τις καταστάσεις, τα πρόσωπα, όχι απαραίτητα του συγκεκριμένου διηγήματος αλλά κάθε παρόμοιας κατάστασης, προσεγγίζοντάς τα από διαφορετικές σκοπιές και με βιωματικό τρόπο. Οι μαθητές εδώ μίλησαν για τη μοναξιά του κοινωνικά αποκλεισμένου, για τα όρια της προσωπικής και της κοινωνικής ευθύνης σε κάθε παρόμοια κατάσταση, για τις δυνατότητες να ξεφύγει κανείς από αυτήν και τον ρόλο ατόμων και φορέων σε αυτό.

Δ. Στο τέταρτο στάδιο της προσέγγισής μας **ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΜΕ ΣΤΑ «ΧΤΑΠΟΔΑΚΙΑ» ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ- ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΣΕ ΘΕΑΤΡΙΚΟ.** Δουλεύουμε είτε ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ είτε σε ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ.

Σε αυτό το στάδιο οι μαθητές καλούνται να αξιοποιήσουν την προηγούμενη βιωματική προσέγγιση του κειμένου, προκειμένου να πετύχουν μια θεατρική μεταφορά του με στόχο, οπτική γωνία και βιωμένο συναίσθημα. Έτσι, Στο εργαστήριο της πληροφορικής «ανοίγουμε» το κείμενο στην ψηφιακή του μορφή από το «Ψηφιακό Σχολείο». Έχοντας υπόψη μας τον χωρισμό σκηνών και τις σκηνικές σχέσεις, όπως τις επεξεργαστήκαμε και εμβαθύναμε σε αυτές στις προηγούμενες δραστηριότητες, προχωράμε στα παρακάτω βήματα της δραματοποίησης:

α. Οριστικοποιούμε όλοι μαζί τις σκηνές και τα πρόσωπα.

β. Αποφασίζουμε όλοι μαζί αν θα υπάρχει αφηγητής και ποιος θα είναι αυτός. Δεν θα είναι απαραίτητα ο ίδιος με τον αφηγητή στο διήγημα (μπορεί να είναι ακόμη και άψυχο αντικείμενο!) αλλά θα πρέπει κατά τη θεατρική διασκευή να διαμορφώσουμε τα αφηγηματικά μέρη (επιλογή κειμένου, ρηματικά πρόσωπα, ρηματικούς χρόνους κλπ) ανάλογα με την τελική μας απόφαση για την ταυτότητα του αφηγητή.

γ. Αποφασίζουμε (στην ολομέλεια ή σε ομάδες) αν θα εισαγάγουμε ένα καινούριο πρόσωπο-κλειδί για την δράση ή την κατανόησή της. (Μπορεί να είναι και ο ίδιος ο Παναγιωτάκης, πριν ή μετά την κεντρική δράση, η γυναίκα του η Ευταλία, ένας αστυνόμος, η μάνα του Παναγιωτάκη, ένας θαμώνας της ταβέρνας ή όποιος άλλος θέλουμε και αποφασίσουν οι μαθητές).

δ. Γράφουμε σε ομάδες ή ατομικά τον μονόλογο του «παρεμβαλλόμενου» προσώπου μας.

ε. Γράφουμε σε ομάδες το θεατρικό κείμενο αξιοποιώντας τους διαλόγους του διηγήματος ή φτιάχνοντας άλλους, δικούς μας, και αξιοποιώντας τις περιγραφές και τα αφηγηματικά μέρη του αρχικού κειμένου για τις σκηνικές οδηγίες και την αφήγηση στην παράσταση.

στ. Αποφασίζουμε στην ολομέλεια ποιος από τους προτεινόμενους μονολόγους του παρεμβαλλόμενου προσώπου μας θα ακουστεί και σε ποιο σημείο του θεατρικού μας κειμένου θα «παγώσει» η δράση, για να ακουστεί αυτός.

ζ. Επιλέγουμε στην ολομέλεια τη μουσική υπόκρουση και τα σημεία στα οποία θα ακουστεί.

η. Διανομή ρόλων-πρόβες.

θ. Παρουσίαση.

Ε. ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΝΕΟ, ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΜΑΣ ΚΕΙΜΕΝΟ.

Εμβόλιμα στο 4^ο στάδιο και στο πλαίσιο της διασκευής του διηγήματος σε θεατρικό κείμενο, οι μαθητές καλούνται να εμπλουτίσουν το τελικό αποτέλεσμα με άλλα (ποιήματα, πεζά, τραγούδια κλπ), αναζητώντας την διακειμενικότητά του.

Π.χ. Κ.Βάρναλης, [Πάλι μεθυσμένος είσαι] από το «Σκλάβοι Πολιορκημένοι»

Πάλι μεθυσμένος είσαι, δυόμιση ώρα της νυχτός.
Κι αν τα γονατά σου τρέμαν, εκρατιόσουνα στητός
μπρος στο κάθε τραπεζάκι. "-Γειά σου, Κωσταντή βαρβάτε!"
"-Καλησπερούδια, αφεντικά, πώς τα καλοπερνάτε;"
Ενας σουδινε ποτήρι κι άλλος σουδινεν ελιά.
Ετσι πέρασες γραμμή της γειτονιάς τα καπελιά.
Κι αν σε πείραζε κανένας - αχ εκείνος ο Τριβέλας!-
έκανες πως δεν ένιωθες και πάντα εγλυκογέλας.
Χτες και σήμερα ίδια κι όμοια, χρόνος μπρος, χρόνια μετά...
Η ύπαρξή σου σε σκοτάδια όλο πηχτότερα βουτά.
Τάχα η θελησή σου λίγη, τάχα ο πόνος σου μεγάλος;
Αχ, πού 'σαι νιότη, πού 'δειχνες πως θα γινόμουν άλλος!

Λάμπρος Πόρφυρας, «Πιε στου γιαλού τη σκοτεινή ταβέρνα...»

Πιε στου γιαλού τη σκοτεινή ταβέρνα το κρασί σου
σε μ' άκρη, τώρα π' άρχισαν, ξανά τα πρωτοβρόχια,
πие το με ναύτες και σκυφτούς ψαράδες αντικρύ σου
μ' ανθρώπους που βασάνισε κι η θάλασσα κι η φτώχεια.

Πιε το, η ψυχή σου ξένοιαστη τόσο πολύ να γίνει,
που αν έρθ' η μοίρα σου η κακιά να της χαμογελάσεις,
καημοί καινούριοι αν έρθουνε μαζί σου ας πιουν κι εκείνοι,
κι αν έρθει ο Χάρος, ήσυχα κι αυτόν να τον κεράσεις.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ:

Επιλογικά θα λέγαμε ότι η προσέγγιση ενός λογοτεχνικού κειμένου με τις τεχνικές του Εκπαιδευτικού Δράματος και η δραματοποίησή του μπορεί να αποδειχθεί μια πολύ δημιουργική, απολαυστική και ωφέλιμη εκπαιδευτική διαδικασία. Το μειονέκτημα, βέβαια, είναι ότι αποτελεί μια αρκετά χρονοβόρα διαδικασία. Η λύση θα μπορούσε να είναι η εφαρμογή της στο πλαίσιο του ημιτυπικού προγράμματος (δημιουργικές εργασίες, project) ή και άτυπου προγράμματος (π.χ. Όμιλος Θεάτρου) ή η τελική διασκευή και παρουσίαση (μέρος Δ) αποσπάσματος μόνο του διηγήματος του Μ.Καραγάτση.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!